

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

12 ביוני 2006

243

ט"ז בסיון התשס"ו

עמוד

הצעת חוק לתיקון פקודת הסמים המסוכנים (מס' 8) (כלים להכנת סם מסוכן או לצריכתו), התשס"ו-2006 . . 464

מתפרסמת בזה הצעת חוק מטעם הממשלה:

הצעת חוק לתיקון פקודת הסמים המסוכנים (מס' 8) (כלים להכנת סם מסוכן או לצריכתו), התשס"ו-2006

1. בחלפת סעיף 10 והוספת סעיף 10א בפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן – הפקודה), במקום סעיף 10 יבוא:

10. (א) לא יחזיק אדם כלי המשמש להכנת סם מסוכן או לצריכתו או שייעודו העיקרי, דרך כלל, הוא לשימוש כאמור, וכן לא ייצר, לא ייבא, לא ייצא ולא יציג למכירה כלי כאמור, לא יסחר בו ולא יעשה בו שום עסקה אחרת, שלא בהיתר; העובר על הוראות סעיף זה, דינו – מאסר חמש שנים, ואם הכלי שימש, בנסיבות הענין, להכנת סם מסוכן לאותו אדם או לצריכתו העצמית בלבד, או שיועד לשימוש כאמור, דינו – מאסר שלוש שנים.

"כלים להכנת סם מסוכן או לצריכתו

(ב) כלי המנוי בתוספת ראשונה א', חזקה עליו שייעודו העיקרי, דרך כלל, הוא לשמש להכנת סם מסוכן או לצריכתו.

10א. לא יישא אדם באחריות פלילית לפי סעיף 10, אם הכלי שבו נעשתה פעולה מהפעולות המנויות בסעיף קטן (א) של הסעיף האמור, לא יועד לשמש, בנסיבות הענין, להכנת סם מסוכן או לצריכתו, וזאת אף אם ייעודו העיקרי, דרך כלל, הוא לשימוש כאמור.

סייג לאחריות פלילית

ד ב ר ו ה ס ב ר

טבq. קשיים אלה עורמים מכשולים בפני הרשות, כפי שאירע למשל בת.פ. 1276/02 מדינת ישראל נ. רומנו בבית משפט השלום ברמלה, אשר בו חזרה בה התביעה מכתב האישום בשל קשיים כאמור.

כדי לתת מענה לקשיים כאמור, מוצע להחליף את סעיף 10 לפקודה בסעיפים 10 ו-10א המוצעים, ולשנות את האיסור הקבוע בו כמפורט להלן:

(1) לפי המוצע, יורחב האיסור ויכלול גם כלים שייעודם העיקרי, דרך כלל, הוא לשימוש לצורך הכנת סם מסוכן או לצריכתו ולא רק כלים המשמשים בפועל למטרות אלה. טכניקה חקיקתית זו ננקטה בארצות הברית בחוק פדרלי U.S. CODE, TITLE 21, CHAPTER 13, SUBCHAPTER 1, PART D, SECTION 863 – DRUG PARAPHERNALIA.

במישור המעשי, כדי להוכיח שייעודם העיקרי של כלים הוא להכנת סם מסוכן או לצריכתו, יהיה על התביעה להיעזר במסכת של ראיות נסיבתיות דוגמת אלה שפורטו בזמנו בחוק הפדרלי האמריקני, ובהן למשל, הוראות בעל פה או בכתב המלוות את הכלי בקשר לשימוש בו, חומר ציורי הנלווה לכלי והמתאר או המסביר את השימוש בו, פרסומות בקשר לשימוש בכלי, הצורה שבה מוצג הכלי למכירה, בחינת השאלה אם בעל הכלי או מי שמפעיל עליו שליטה הוא ספק חוקי של כלים דומים או קשורים, כגון ספק מורשה או סוחר במוצרי טבק, ראיות ישירות או נסיבתיות בקשר לאחוזי המכירות של אותו סוג של כלים לעומת המכירות

סעיף 1 סעיף 10 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן – הפקודה) קובע לאמור:

"כלים

10. לא יהיו ברשותו של אדם כלים המשמשים להכנת סם מסוכן או לצריכתו, שלא בהיתר; העובר על הוראות סעיף זה, דינו – מאסר עשרים שנים או קנס פי עשרים וחמישה מן הקנס האמור בסעיף 61(א4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, ואם עבר עליהן אגב החזקת סם מסוכן או שימוש בו לצריכתו העצמית בלבד, דינו – מאסר שלוש שנים או קנס כאמור בסעיף 61(א4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

הוראה זו נועדה להקשות על השימוש בסמים מסוכנים, על ייצורם ועל הסחר בהם, על ידי הטלת איסור על החזקה בכלים המשמשים להכנת הסם או לצריכתו.

האיסור בנוסחו הקיים נותן מענה למקרים שבהם נתפסים כלים עם שרידי סם, אך במקרים שבהם מדובר במכירת כלים חדשים או בייבואם קשה להוכיח את יסודות העבירה, שכן בהעדר סימנים ברורים לשימוש בפועל בסמים, עשוי להתעורר ספק בקשר לשאלה אם הכלי שימש להכנה או לצריכה של סם מסוכן או של

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 27, עמ' 526; ס"ח התשס"ה, עמ' 241.

"תוספת ראשונה א"

(סעיף 10(ב))

1. באנג."

ד ב ר ו ה ס ב ר

כי ענישה זו מחמירה מעבר לנדרש שכן המדובר בעבירה משנית שנועדה להקשות על ביצוע עבירות אחרות על פי הפקודה. כמו כן קיים חוסר איוון בין עונש של 20 שנות מאסר לגבי כלים שאינם משמשים לשימוש עצמי לבין עונש של 3 שנות מאסר בלבד לגבי כלים שהשימוש בהם נעשה אגב החזקת סמים או שימוש בהם לצריכה עצמית.

הנוסח המוצע ממתן את הענישה על החזקת כלים שלא לצריכה עצמית כדי שתעלה בקנה אחד עם אופי העבירה ותשקף יחס מתאים יותר בין עבירה של החזקת כלים לשימוש עצמי, שדינה, לפי המוצע 3 שנות מאסר לבין עבירה של החזקתם שלא לשימוש עצמי, שדינה 5 שנות מאסר.

סעיף 2 לפי סעיף 10(ב) לפקודה, כנוסחו המוצע, כלי המפורט בתוספת הראשונה א' חזקה עליו שייעודו העיקרי, דרך כלל, לשמש להכנת סם מסוכן או לצריכתו. בשלב זה, מוצע לכלול בתוספת האמורה כלי עישון מסוג "באנג", אשר משמש בעיקר לשם עישון סמים מסוכנים ושמיכתו וייבואו הפכו למכת מדינה. כלי עישון מסוג זה נמכרים בקיוסקים ובמכולות הסמוכים לבתי ספר ולמקומות אחרים שבהם נוהגים בני נוער להימצא, וכמו כן, מיובאים למדינת ישראל בכמויות לא מבוטלות.

מוצע שלא להגדיר את המונח "באנג", בדומה להוראה בחוק הפדרלי האמריקני הנוקט במונח "bong" בלי להגדירו, שכן מדובר בכלי שיכול ללוש ולפשוט צורות שונות כדי למלא אחר מטרתו, עישון סמים מסוכנים. מסיבה זו, גם אין טעם להדגימו על ידי ציור, שכן ניתן בנקל לשנות את עיצובו של פרט זה או אחר בציור כאמור מתוך מטרה להערים על ההסדר המוצע.

יצוין כי סעיף 41 לפקודה מאפשר לשר הבריאות, באישור ועדת השירותים הציבוריים של הכנסת, בהודעה ברשומות, לשנות את התוספות לפקודה, ובהן גם התוספת המוצעת כאמור ולהוסיף לרשימת הכלים שהחזקה תחול לגביהם או לגרוע ממנה.

הכלליות של העסק, צורות השימוש החוקי בכלי והיקפן בקהילה ועדות מומחה בקשר לשימוש בכלי (סעיף 10(א) המוצע).

(2) מוצע לקבוע חזקה ולפיה כלי המפורט בתוספת ראשונה א' לפקודה, חזקה עליו שייעודו העיקרי, דרך כלל, הוא להכנת סם מסוכן או לצריכתו. לעומת זאת, אם מדובר בכלי שאינו מופיע בתוספת הראשונה א', יהיה על התביעה להביא ראיות לכך שייעודם העיקרי של כלים מסוגו הוא להכנת סם מסוכן או לצריכתו, ורק אם תצליח לעשות כן מעבר לספק סביר, יורשע הנאשם (סעיף 10(ב) המוצע).

(3) מוצע לקבוע סייג מאחריות פלילית לעבירה הקבועה בסעיף 10 לפקודה, כנוסחו המוצע בהצעת חוק זו, במקרים שבהם הכלי המסוים שאותו הנאשם החזיק, ייצר, ייבא, ייצא או הציג למכירה או שבו סחר או עשה עסקה אחרת, לא יועד לשמש בידי הנאשם להכנה או לצריכה של סם מסוכן, וזאת אף שכלים מאותו סוג משמשים בעיקר למטרות אלה. כך לדוגמה, צרכן המחזיק כלים המשמשים בעיקר למטרות כאמור בביתו, יוכל לטעון להגנתו שהמדובר באוסף פרטי לתצוגה בלבד, שלא לצרכי הכנת סם או צריכתו סם בפועל. כמו כן יבואן יוכל לטעון שהכלים שייבא הוזמנו על ידי הנות להפצי נוי. לענין הוכחת הסייג לאחריות פלילית כאמור יחולו הוראות סעיף 34 כבב לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן – חוק העונשין). זאת מכוח הוראות סעיף 34 כבב לחוק העונשין המחיל את הוראות החלק המקדמי והחלק הכללי לחוק האמור גם על עבירות הקבועות בחוק את.

סעיף 34 כבב לחוק העונשין קובע כי במקרה שבו התעורר ספק סביר שמא קיים סייג לאחריות פלילית, והספק לא הוסר, יחול הסייג. אשר על כן, בהקשר של הסייג המוצע בסעיף 10 א, יהיה על הנאשם לעורר ספק סביר בשאלה אם הכלי המסוים שלגביו נעברה העבירה נועד לשמש על ידו לתכלית אסורה, היינו – להכנת סם מסוכן או לצריכתו (סעיף 10 א המוצע).

(4) בעיה נוספת בסעיף 10 לפקודה, כנוסחו היום, נוגעת לענישה. העונש הקבוע בסעיף הקיים הוא 20 שנות מאסר להחזקה של כלים שאינם משמשים לשימוש עצמי. נראה

[הצ"מ 3430-2]

